

МОЛОДИЙ КОММУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання VI
№ 117 (624)

П'ятниця, 28 вересня 1962 р.

Ціна 2 коп.

ОБЛАСНИЙ КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ШТАБ ПОВІДОМЛЯЄ:

Переможці нинішньої битви за врожай — комсомольці Новопраського району. Із зобов'язання 5 тисяч гектарів вони вже зібрали 2350 гектарів.

Щоденно нові комсомольські ланки, агрегати цього району рапортують про завершення кукурудзяних жнив.

«Зібрано кукурудзу з усієї 85-гектарної ділянки, закріпленої за нами. Врожайність перевищує 50 центнерів з гектара. Зобов'язання виконано», — доповідає керівник комсомольського агрегату Борис Колісник з колгоспу імені Калініна.

«Комсомольсько-молодіжна ланка завершила збирання врожаю на площі 78 гектарів. Зобов'язання по врожайності перевиконано», — звітує ланкова Світлана Вовк з колгоспу «Радянська Україна».

Першим у Знаменському районі впорався з кукурудзозбиранням комсомольський агрегат Дмитра Бабича з колгоспу імені Кірова.

На ланках Ульянівського району заспівувачами у збиранні качанистої виступають комсомольці. Дев'ять комсомольсько-молодіжних ланок вже відрепортували, що врожай зібрано.

105 центнерів зерна кукурудзи з гектара, — ось який врожай виростив Петро Ковальчук, керівник комсомольського агрегату з колгоспу імені XXII з'їзду КПРС.

39 комбайнерів-комсомольців працюють на збиранні кукурудзи у Новгородківському районі. Районну першість закріпили за собою М. Кітляр (колгосп «Україна»), Є. Козел (колгосп імені Леніна, село Вершинокам'янка), М. Іванченко (колгосп «Перемога»).

Похвальні ТЕМПИ

Ще тільки перші промені виткнулись з-за обрїю, а гуркіт моторів уже сповіщає, що трудовий день почався.

Збирання зернової кукурудзи в колгоспі «Україна» йде на повний хід. Робота триває весь світловий день. Радують своїми показниками молоді механізатори. Комбайнери Василь Самков та Тимофій Кривенко з трактористами Іваном Воронцем та Іваном Пліткою агрегатами «Херсонієць-3» за світловий день збирають по 7—8 гектарів кукурудзи при нормі 5. Причому, якість збирання — відмінна.

Не відстають від них і шофери, які вивозять кукурудзу на Деревський приймальний пункт. Особливо відзначається Микола Гавриленко, який в один з днів доставив на приймальний пункт близько 100 центнерів качанистої.

В. ГАВРИЛЕЦЬ.

Колгосп «Україна»
Онуфріївського району.

У ПРЕЗИДІИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

Президія Верховної Ради СРСР з метою поліпшення управління енергетичним господарством, забезпечення дальшого розвитку енергетики і електрифікації країни, приведення організації-господарського керівництва енергетичним господарством у відповідність з завданнями повної електрифікації країни і створення єдиної енергетичної системи СРСР перетворила Міністерство будівництва електростанцій СРСР в союзно-республіканське Міністерство енергетики і електрифікації СРСР.

УКАЗОМ Президії Верховної Ради СРСР від 26 вересня 1962 року встановлено свято «День Радянської міліції». Це свято щороку відзначається 10 листопада.

(ТАРС).

ЯКИЙ ТВІЙ ОСОБИСТИЙ ВКЛАД У ЗБИРАННЯ І ВИВЕЗЕННЯ ВРОЖАЮ КАЧАНИСТОЇ?

Герої жнив — комбайнери М. ВАСИЛЬЧЕНКО і П. СОЛОД

Маяком для молодих комбайнерів області на сьогодні залишається Микола ВАСИЛЬЧЕНКО з колгоспу «40-річчя Жовтня» Устинівського району. Своім «КХ-3» він вершить нові трудові рекорди. Нині на рахунок Миколи — 109 зібраних гектарів.

Наздоганяє його олександрійський комсомолец Петро СОЛОД — комбайнер колгоспу «Росія». Він також вже зібрав качанисту з стогектарної площі.

Фото В. КОВПАКА.

Комсомольська рейдова Б'Є ТРИВОГУ

ВІСТИМЕМО мову лише про три колгоспи Вільшанського району — імені 40-річчя Жовтня, «За комунізм» та імені XX з'їзду КПРС, які, наперед скажемо, ганебно провалюють збирання качанистої на зерно.

Почнемо з колгоспу імені XX з'їзду КПРС. Збиранню кукурудзи на зерно тут підлягає 1.867 гектарів. Немала площа. Якщо ж зважити, що гектар в середньому дає від 100 до 135 центнерів кукурудзи в качанах, то є надчим попрацювати. Звичайно, головна роль на збиранні відводиться механізмам. Артіль має сім «Херсонців». При добрій організації праці можна впоратися з качанистою до Жовтневих свят.

Так, можна, але... За 12 робочих днів сім агрегатів спромоглися зібрати не більше, не менше, як 92 гектари качанистої. По 1,09 гектара за зміну на комбайні. Такий показник — курям на сміх.

24 вересня з шести комбайнів, що працювали груповим методом, два простояли до обіду, бо вийшли з ладу приводи. Механізатори зляться на себе, що

погано підготували комбайни до збирання, лають керівників артїлі, які не забезпечують їх транспортом, не подбали про надання технічної допомоги безпосередньо в полі. А справа від того не рухається.

— Хіба ж то діло, — кажуть комбайнери, — коли ми на біжучий ремонт, буває, витрачаємо цілий день. 23 вересня три агрегати довелось гнати за вісім кілометрів у село, щоб провести електрозварювальні роботи. І це в той час, коли колгосп має пересувний електрозварювальний апарат.

Низькі темпи на збиранні качанистої різко позначаються і на продажі кукурудзи. На 25 вересня колгосп відправив на заготівельний пункт лише 3.340 центнерів кукурудзи в качанах.

Не побачили ми належного трудового напруження і на ланках колгоспу імені 40-річчя Жовтня. Робочий день тут розпочинається, як система, десь о десятій годині ранку, а о 6—7 годині вечора гул агрегатів стихає. Що це так — без зазріння совісті підтверджують і комбайнери П. Милов, І. Таран, та й сам голова артїлі С. М.

Анашкін. То чи слід дивуватися, що за зміну агрегати збирають всього-на-всього по 2—3 гектари.

У зобов'язанні колгоспу записано: зібрати кукурудзу на зерно (1.500 гектарів) за 30—35 робочих днів. Зроблені відповідні розрахунки на чотири «Херсонці» і два «КУ-2», що є в колгоспі. Але з цих шести комбайнів працює в полі лише три. Як вони працюють, ми говорили вище.

Щоб прикрити недоліки на збиранні кукурудзи, ке-

рівники артїлі вдаються до окоманілювання. Так, в райвиконком було надіслано звіт, в якому зазначалося, що на 25 вересня в колгоспі зібрано 119 гектарів кукурудзи. Звідкіля бралися ці дані, коли днем раніше колгосп мав всього-на-всього 70 гектарів?

У колгоспі «За комунізм» з наявних п'яти комбайнів працює лише два, щоденний виробіток кожного з них становить в середньому по 2,3 гектара. Комбайнери М. Скриниченко і М. Вінтошин заперяють, що могли б

казують, що недобирають його на кожному гектарі в середньому в колгоспі імені XX з'їзду КПРС — до 5 центнерів, в колгоспі імені 40-річчя Жовтня — по 3—4 центнери, в колгоспі «За комунізм» — до одного центнера (мається на увазі в сухому зерні).

Під час рейду ми розмовляли з керівниками і спеціалістами колгоспів, передали їм свої критичні зауваження, а також пропозиції колгоспників, що стосуються поліпшення збирання кукурудзи. Особливо ж нас підсумки рейду наводять на сумні роздуми. Тому, подаючи цей матеріал для

опублікування в «Молодому комунарі», ми сподіваємося, що комсомольці цих артїлей скажуть своє слово. Треба покінчити з такою організаційною нерозберихою, швидше налагодити роботу комбайнів і автотранспорту.

За дорученням рейдової бригади: Д. БУЖАН — комбайнер колгоспу імені XX з'їзду КПРС Вільшанського району, Б. СІРОЧЕНКО — бригадир тракторної бригади колгоспу «За комунізм» Вільшанського району, Г. ЧЕРНЕГА — агроном-інспектор Добровеличківського територіального виробничого колгоспнор-радгоспного управління, В. МУНТЯН — комсорг обкому ЛКСМУ при управлінні.

М. С. ХРУЩОВ В АШХАБАДІ

АШХАБАД, 26. (ТАРС). Сьогодні в столицю Туркменістану прибув Перший секретар Центрального Комітету КПРС, Голова Ради Міністрів Союзу РСР товариш М. С. Хрущов.

Тепло і сердечно зустріли трудящі Ашхабада дорогого гостя — главу Радянського уряду. Вулиці і площі прикрашено в кумачевий наряд. Над будинками майорять державні прапори Союзу РСР і Туркменської РСР.

На аеродромі товариша М. С. Хрущова зустріли перший секретар ЦК КП Туркменістану тов. Б. Овезов, голова

Президії Верховної Ради Туркменської РСР тов. Н. Байрамов, голова Ради Міністрів Туркменської РСР тов. А. Анналієв, представники партійних і радянських організацій, промислових підприємств.

Товариш М. С. Хрущов подякував присутнім за теплу зустріч і побажав туркменському народові успіхів. Товариш М. С. Хрущов разом з керівниками республіки сідає в машину, яка прямує в місто. На шляху слідування Микиту Сергійовича тепло вітали тисячі трудящих Ашхабада.

ЩОДЕННО відвантажують по 2000—2200 кубометрів ґрунту при нормі 1300 молоді машини екскаватора № 7 Балахівського вулгрозрізу Іван Горовецький та Віктор Галайченко.
На знімку: І. ГОРОВЕЦЬКИЙ та В. ГАЛАЙЧЕНКО.
Фото В. РУДЕНКА.

У пригоді стала нам УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ

КІЛЬКА тижнів тому наша бригада відзначила річницю з дня присвоєння їй звання колективу комуністичної праці. Ми пишаємося цим почесним званням. А щоб бути гідними його, підкріплюємо виявлене нам велике довір'я ділами.

Виробничі завдання восьми місяців ми виконали на 107 процентів. Домоглися високої якості готової продукції. Адже є велика різниця між такими цифрами: 96 і 99,7. Перша з цих цифр — доведений план випуску одягу першого сорту в процентах, друга — його виконання.

Приємно чути, коли на нарадах чи зборах кажуть: «Беріть приклад з бригади майстра Ліди Ластовіної». У цих словах ми бачимо не тільки похвалу нашій роботі, а й ту велику відповідальність, яка покладається на нас.

Хороші, дружні люди в бригаді. Спрацювалися. А що значить спрацюватися на конвеєрі? Це не тільки сумлінно виконувати свою операцію, щоб не затримувати інших. А якщо котрась із швей відсутня, скажімо, по хворобі? Як же бути у такому випадку? Саме велика заслуга бригади в тому, що вона давно розв'язала цю проблему. Питання: кого поставити на те чи інше робоче місце, — для нас не складає жодякої труднощі. Бо кожна швея володіє більшістю операцій.

У нас цих операцій — шістьдесят. Я, як і більшість наших дівчат, можу виконувати будь-яку з них.

Оволодіваємо іншими операціями, звичайно, після роботи. Як це робимо? Недавно, наприклад, цех одержав нові вишивальні машини. Спершу технолог Таміла Тисячна навчила вишивати на цій машині кількох швей, а ті, в свою чергу, інших подруг вчать.

В цілому бригаді «універсальність» кожної швей у великій пригоді служить. Як це конкретно, на практиці, виглядає, покажу на такому прикладі. Недавно ми взяли підвищеної соціалістичні зобов'язання на честь 45 років Великої Жовтня і з честю їх виконуємо. І це в той час, коли у бригаді склалось так, що відсутні 8 швей. До того ж і майстер перебуває у відпустці.

Однак ми зуміли організувати, налагодити роботу. Два резервісти не могли, безумовно, замінити вісім швей. Тому ми вирішили так: кілька дівчат по черзі працюватиме на тих робочих місцях, де відсутні швеї. Так, наприклад, Жанна Капузенко, яка вишиває комірки, і Алла Приходько (вона примітує борти) додатково виконують операцію по обточці борти. Звичайно, це нелегко робити. Але іншого виходу немає.

Дітлахи, палатка для яких ми зараз шиемо, одержать до свят гарненьке вбрання.

Валентина САМБРОС,
швея бригади комуністичної праці пошивочного цеху № 2 Кіровоградської швейної фабрики.

Добра справа — практика

УЧНІ старших курсів Златопільського зоотехнікуму проходять виробничу практику у колгоспах і радгоспах області. Марія Середя, Ніна Ткаченко, Валентина Шаркар пораяються

біля корів. На птахофермі працює Валентина Чуйко, а Павло Бур'янов доглядає кролів.
А. ЛІТВИНЕНКО,
учень Златопільського зоотехнікуму.

ОКРИЛЕНІ

СРІБЛЯТЬСЯ на смарагдово-му листі роса. Минне годину-другу. І проміння сонця висушить її. Та Марія Химчак не вичікує цього. З своїми подружками сівтанок стрічає тут, на буряковій плантації. Поспішають трудившись, щоб не відстати від механізаторів. Гуртом

знають на купі підкопані корені. А тоді починають швидко орудувати ножами. Не довзі корені без гички вже в купах. І тоді ланкова турбується, щоб їх швидко відправити на Ульяновський бурякоприймальний пункт. Трапляється, що автомашини не встигають привезти. Тоді вкривають на під буряки гичкою, землею.

Багатий врожай на площі ланки Марії Химчак. Нині тут збирають по 280—300 з гекта-

В пошуках резервів — УДАРНІ ЗАГОНИ

ПІСЛЯ ТОГО, коли М. С. Хрущов у промові на Всесоюзній нараді залізничників звернувся з закликком «постійно освітлювати прожектором комуністичного контролю всі ділянки виробництва», молоді олександрійці побачили ще більший простір для своєї невиспущеної діяльності, для виявлення творчої ініціативи.

На підприємствах і будовах один за одним почали включатися «Комсомольські прожектори», розвинувся рух новостворених ударних загонів. Їх плідна діяльність очевидна для кожного.

Наведу кілька прикладів. З самого початку по-бойовому діють ударні загони «Комсомольського прожектора» на одному з найбільших і провідних підприємств комбінату — Балахівському вулгрозрізі. Секретар комсомольської організації Павло Лавецький і член комітету з самого початку правильно зрозуміли всю ефективність нової форми контролю, залучили до участі в загонах широкий актив. Комітет комсомолу відразу поставив справу так, що «Комсомольський прожектор» повинен не просто лише сигналізувати, а й діяти, діяти практично, настирливо. Всі тринадцять постів направили свої «промені» на найбільш «вузькі місця» виробництва.

Пильне око членів ударного загону помітило, що екіпажі окремих екскаваторів не повністю завантажують вагони породою. Прості підрахунки показали, що кожний землерийний агрегат таким чином переробляє, принаймні, на 200 кубометрів ґрунту менше запланованого об'єму. «Комсомольський прожектор», природно, не міг миритися з таким недозавантаженням механізмів і наполіг перед адміністрацією, щоб вона вжила негайних заходів. Після цього состави почали завантажуватися повністю. Але «Комсомольський прожектор» продовжує і тепер тримати в полі зору цю ділянку виробництва.

У свій час на цьому ж розрізі можна було спостерігати й таку картину: зміна закінчилася, а деякі екскаватори ще з години стоять «на приколі», без руху. В чому справа? Адже такі прості при перезміні обходяться не дешево для виробництва. Контрольний пост в контакті з членами ради технічної творчості при комітеті комсомолу розібрався в причинах. Виявилось, що деякі екіпажі екскаваторів при перезміні не дуже кваліфіковані. Після втручання поста екскаваторникам довелося ущільнювати свій час і звести простої до мінімуму.

«Комсомольський прожектор» на Балахівському розрізі діє не лише у напрямі виявлення «вузьких місць». Немало зроблено і в розвитку технічної творчості раціоналізаторів, яких тут налічується більше тридцяти. На їх рахунок немало ефективних нововведень. Заслугує на увагу пропозиція Бориса Колеснікова по очищенню шурфів і водозбірників на дренажній шахті. Це дає

економічний ефект в 5648 карбованців. Удосконалення Анатолія Задорожного дозволило відчутно скоротити простой транспортно-відвального моста.

Всяляко розвиваючи діяльність ударних загонів «Комсомольських прожекторів», які поки що створені на семи великих підприємствах міста, ми, однак, не ставимо на меті скасовувати інші діючі форми участі комсомольців у виробничо-господарській діяльності. Навпаки, йдемо по шляху об'єднання «Комсомольських прожекторів» з штабами по шефству і контрольними постами. На механічному заводі, наприклад, діючі в цехах контрольні пости по використанню устаткування, укомплектуванню робочих місць інструментом і т. д. тепер перейшли у відання ударного загону «КП», який очолює Микола Алещенко. Різниця в тому, що в роботі загону тепер з'явилося немало нового.

Штаб не тільки «семафорить» чи «подає сигнали», як це було раніше, а діє, займається організаційською роботою. Під час рейдів-перевірок члени загону виявили нерациональні витрати матеріалів при виготовленні ковшових ланок і бандажів шнекових апаратів. Цим питанням відразу зайнялася рада технічної творчості, що діє при комітеті комсомолу і яку очолює інженер-конструктор комсомолець Борис Шмуратов. В кінцевому підсумку цих творчих пошуків була змінена конструкція ланок і бандажів. Ковшова ланка стала значно легшою, міцність зростає приблизно на одну третину, а витрати металу на один такий бандаж зменшились на 800 кілограмів.

На перших порах у нас виникали деякі неясності в тому, хто повинен очолювати ударні загони — вожаки первинних організацій чи й авторитетні комсомольці, кваліфіковані молоді робітники та інженери. Практика показала, що краще, коли до складу штабу входять представники різних спеціальностей.

Саме так зробили на електромеханічному заводі. Загін тут очолює член ВЛКСМ інженер-конструктор Ігор Богмолов. Наявність у складі «КП» кваліфікованих спеціалістів виключає косячення по поверхні, виявлення тільки дріб'язкових прогалин.

Хоч діяльність «КП» на провідних підприємствах і дає відчутні плоди, ми все ж далекі від того, щоб вдовольнитися досягнутим, зупинитися на півдорозі. На багатьох підприємствах міста загони «КП» існують поки що формально. Отже, своє завдання міським комсомолу вбачає, насамперед, в тому, щоб штаби ударних загонів діяли повсюдно, щоб до їх складу були залучені широкі маси молоді — робітники, інженери, техніки, щоб боротьба за високу продуктивність праці стала масовою.

А. ГОНЧАР,
секретар Олександрійського міського комсомолу.

ДОРОЖІТЬ ХВИЛИНОЮ!

БЕЗ УПИНУ рухаються шляхами колони автомашин. Шофери — господарі доріг, правоплангові у завершальній битві за врожай.

Проникливі слова з листів Н. Г. Заглади та І. Д. Леонінова спонукають нас, водіїв, ще раз задуматися над важливістю дорученої справи, перевірити власне сумління.

Якщо на кілька хвилин затримується у путі поїзд, то він порушує графік, машиніст за це несе відповідальність. Для машин же не існує суворого графіка, не встановлено безперервного нагляду за ними. І кожному шоферові доводиться працювати так, як його совість підказує.

У нашому об'єднаному

автомобільному господарстві «Кремгесбуду» є немало хороших водіїв, які по-комуністичному ставляться до праці. Це Микола Ковальов, Олександр Рева, Микола Перекопний, Микола Ісаченко.

Але іноді ще з прикриттю доводиться спостерігати інше: на дорозі зупинились дві зустрічні машини, водії завели якусь розмову, що

триває хвилини 5—10. Здавалося б, дрібниця, але треба враховувати, що безповоротно марнується час. Хочеться звернутись до своїх колег-шоферів з такими словами: врахуйте, що зараз кожна хвилинка має велику ціну, дорожжить цими кошовими хвилинами.

М. МЕРКУН,
шофер.
м. Хрущов.

ЦУКОР

З НОВОГО врожаю

УЖЕ давно спить Олександрівка. Але на цукровому заводі і на бурякоприймальному пункті не припиняється життя. Без упину йдуть стоди автомашини, вантажені бур'яками.

До площадки під'їждить Іван Козир з колгоспу «Аврора». Біля кагатів машина довго не затримується. Буртовкладач за 2—3 хвилини розвантажує її.

Цікавимося, скільки чоловіків зайнято на приймальному пункті. Раніше працювало 500—600 чоловік з урахуванням 2—3 вантажників, які приїздили на кожній машині. Тепер же — всього чоловік 35—40.

Один за одним поовнюють кагати, збільшується запас сировини для заводу. Між кагатниками йде бойове змагання. Комсомола Тетяна Скачко та Іван Селянський турбуються про те, чий кагат буде кращим, скоріше заповненим.

Під кінець зміни Валя Шербак повідомляє, що цієї ночі пункт прийняв на 400 центнерів коренів більше, ніж минулої.

Другий імені Петровського цукровий завод переробляє щодоби до 25 тисяч центнерів бур'яків і дає країні по 3—4 вагони цукру.

О. БУР'ЯНСЬКИЙ.

ВІСТІ з місячника

ПІОНЕРИ і школярі міст і сіл області включилися в місячник по збору металолому. Перші тоники його здали школярі Кіровоградських середніх шкіл № 10, 18 і 25. Більше двох тонн брухту надійшло на металодачки «Втормету» від піонерів і школярів села Красносілля Олександрійського району.

ПРОТЯГОМ двох днів учні Малописківської середньої школи № 4 зібрали сім тонн брухту. Якщо переплавляти його, то можна виготовити сім комбайнів «Херсонь-3». Активну участь у місячнику беруть всі вчителі школи на чолі з директором т. Бровчанком.

ЛИШЕ за один день піонери і школярі Кіровоградської середньої школи № 20 зібрали три тоники металолому. Вони зобов'язалися за період учебного року здати ще 12 тонн брухту для металургійних заводів.

Б. ВАСИЛЬЄВ.

МОЛОДІ колгоспу імені 10-річчя Жовтня Малописківського району вже здали в рахунок комсомольського місячника 3 тоники металолому. Не відстають і комсомольці з колгоспу «Победа», вони вже зібрали 6 тонн брухту. 4 тоники зібрали учні Малописківської середньої школи № 3.

І. ТЕЛЯТНИК.

Першість на збиранні металолому закріпили за собою учні Кіровоградської середньої школи № 8. Тут республіканський місячник проходить найуспішніше — за час його піонери та комсомольці школи зібрали й здали десять з половиною тонн металолому.

Л. ЗОЛОТАРЬОВА.

Після закінчення середньої школи комсомолець Анатолій Козловський пішов працювати на завод. Стаж роботи його на Малописківському спиртзаводі у вуглекислотному цеху всього рік. Але юнак знає, як хороше виробничника, активного комсомольця, завзятого спортсмена.

На знімку: Анатолій КОЗЛОВСЬКИЙ.

Фото В. КОВПАКА.

ЗУСТРІЧ

— Іване Семеновичу! Здрастуйте!
Я здивовано подивився на дівчину, що сиділа поряд зі мною в автобусі «Кіровоград—Устинівка».
— Невже не пізнаєте?
На рожевому обличчі моєї сусідки грала радісна посмішка, а у великих чорних очах спалахували веселі іскорки.
— Це ж я, ваша колишня учениця.
Я почав гарячково ритися в пам'яті, пригадуючи випускників минулих років. Переді мною, немов на кінострічці, проносились дівчатка і хлопчики, але...
— Ні, не пригадую.

— Рая Гончаренко. Худенька така, мовчазна, замкнена.

Дівчина ще хотіла щось сказати, але промовчала. По її ще хвилину тому щасливому обличчю пробігла хмарка пережитого горя. І я все пригадав...

...Богодарівська семирічна школа містилась в старому будинку поряд із ставом, на березі якого завжди можна зустріти купку дітлахів. Інколи серед них знаходилась і бліда дівчинка. Рая ніколи не брала участі в дитячих розвагах, жила своїм, відокремленим від усіх, світом.

Коли мене призначили керівником класу, де навчалась Рая, перше, на що я звернув увагу, був сумний погляд школярки. На її грудях не майорів піонерський галстук. «Мабуть у неї якесь нещастя в сім'ї», — вирішив я тоді. Своїми думками поділився з своїм попередником. Той у відповідь лише рукою махнув.

— Не хвилюйтесь, вона завжди така. А вчиться непогано, поведінка відмінна. Взагалі, таких би побільше. Нам спокійніше...

Я не погодився з колегою і вирішив познайомитися з домашніми умовами життя Рая. Пам'ятаю, в той вечір затримався в школі, перевіряючи учнівські зошити. Вийшов на вулицю — осінній дощ. До сусіднього маленького селища Новоріччя, де знаходився будинок Гончаренків, кілометра зо два. Освітлюючи шлях кишеньковим ліхтариком і розминаючи багнюку гумовими чоботами, добру годину добирався до селища. Нарешті, відшукав хату.

З вікон, завішених ковдрами, пробивався слабкий, ледь помітний промінь. Чувся сумний спів кількох голосів. Я ближче підійшов до вікна. Через маленький отвір побачив худорлявого діда, який сидів за столом. На широкій лаві розташувались похилого віку жінки. Розгойдуючись з боку на бік вони щось співали. Поряд стояла Рая. Її худенькі дитячі руки нервово перебирали кінці хустки, накинutoї на плечі, великі очі нерухомо дивились кудись вдаль. Вона також співала.

«Зборище сектантів», — майнула думка. Тепер стала зрозумілою поведінка Рая. На мить в мені закипіла злість, захотілося увірватися в хату, накинутися на тих, хто губить життя дівчинки...

Раптом спів обірвався. Одна з жінок почала голосити, підняла руки догори. Теж саме зробили інші. Несамовиті вигукі заповнили кімнату, виривались крізь вікно на вулицю. Серед них найбільш тужливо звучав дитячий голос: «Господи, явись! Явись, господи!».

ЩОБ БУЛО ДЕ ПОВЕСЕЛИТИСЯ...

ТИХЕ, мрійне надвечір'я опускається над селом Олексіївкою. В темносиній високості неба блимають вересневі зорі. Десь на околиці села спочатку немилливо, а потім все голосніше розливається баян. Скликає сільських дівчат і хлопців до клубу. А ось і пісня, задумана, дзвінкоголоса дівоча пісня...

Парами і поодиноці сходиться олексіївська молодь до клубу, щоб відпочити після напруженого трудового дня. Одні кружляють в стрімкому танці, інші замислено схилились над шахами. Доярку Валу Іщенко, колгоспника Володимира Марченка, помічника бригадира Віктора Філіпова більше приваблює сцена. Кожному, хто приходить до клубу, завжди знаходиться цікаве заняття. Днями й молоді, і старі з задоволенням подивилися виставу «Безталанна», яку поставили сільські аматори.

В Олексіївському сільському клубі рнує життя. Він став справжнім вогнищем культури на селі. І це не випадково. Сільська Рада, правління місцевого колгоспу імені Горького постійно турбуються про те, щоб створити всі умо-

ви для культурного відпочинку людей. Ще в серпні хід підготовки клубу до зими обговорювався на засіданні виконкому сільської Ради. Голова культосвітньої комісії Ф. Медведєв, секретар партійної організації колгоспу, депутат сільської Ради П. Крупченко добре підготували це питання. За рішенням виконкому для ремонту клубу було направлено спеціальну бригаду. Комсомольці теж допомагали їй. Член ради клубу Віктор Філіпов, секретар комсомольської організації артілі Микола Пасічник та інші посередньо займалися ремонтом приміщення.

Тепер на Олексіївський сільський клуб приємно глянути: зовні його акуратно побілено, шиферний дах відремонтовано. Завезено паливо.

Завідуючий клубом Дмитро Березко задоволений: є всі умови для нормальної роботи клубу за будь-якої погоди. Є де відпочити колгоспникам.

М. ПИРОЖЕНКО,
наш позаштатний кореспондент.
Кіровоградський район.

Як врятувати Раю? Яким чином вирвати її з цупких тенет мракобісів? Ці питання довго не давали мені спокою. Вона вчиться в сьомому класі. Попереду залишилась половина навчального року. Чи зумію я за такий короткий час переконати підлітка в помилковості її поглядів?

Почалась копітка, обережна робота. Після уроків, наче випадково, інколи залишав Раю на збори активу класу, давав їй деякі доручення. Спочатку вона виконувала їх без особливого бажання, згодом звикла, захопилася.

Працював в нашій школі астрономічний гурток. Одного разу я попередив учнів:

— Увечері приходьте в школу. Будемо в телескоп роздивлятися зірки, Місяць і планету Венеру.

Зраділи, загомонили дітлахи.

Мовчала лише Рая.

— Тебе не відпустять з дому? — запитав я.

ЧЕРЕЗ П'ЯТЬ РОКІВ

Вона ствердно кинула головою. І раптом:

— Хай не дозволяють. Я все одно прийду...

До телескопу Рая підходила невпевнено, але дивилась в нього довго. Відійшовши, захоплено вигукнула:

— Яка красива Венера! Вся в золотій короні!

І ледь чутно додала:

— Невже там немає бога?

Бесіди, читання атеїстичної літератури, різні доручення, дружба товаришів і увага всього класного колективу дали свої плоди. Перед екзаменами Рая вперше подивилась кінофільм. Одержуючи свідоцтво, Р. Гончаренко сказала:

— Спасибі вам, Іване Семеновичу, за все. Можливо, й дійсно немає бога.

...І ось вона сидить поряд зі мною, але зовсім інша.

— Ви дуже змінилися, Раю.

— Знаю. Чотири роки, як вийшла з секти. Коли поїхала в Кривий Ріг вчитися в технікум, мене й там баптисти не залишали в спокої. Але я вже перестала вірити їм. А тут якраз супутника в космос запустили. Нема, думаю, бога. Людина — творець всього. Вона все може. Тепер я комсомолка, технікум закінчила. Іду до дідуся в гості. Буду його переконувати.

Рая знову посміхнулася ясної щасливою посмішкою. За вікнами автобусу, назустріч нам, бігли неозорі лани...

І. СТАРОДУБЦЕВ,
наш позаштатний кореспондент.

Компаніївський район.

Не за гроші, а по велінню серця

Маленька, худорлява, вона стояла на порозі. Короткі, тоненькі косички спадали на вузькі плечі. Просто не вірилося, що це і є Надія Корабльова. Просто дівчинка. Навіть не

можна було подумати, що вона старшокласниця Зибківської середньої школи і громадський бібліотекар.

А втім, хіба для того, щоб стати кинголюбом, обов'язково бути дорослим? Закохалася Надя в книги вже давно. Йшли роки, вчилася, вільні години віддавала книгам. Скільки їх перечитала, важко й сказати!

Особливе захоплення викликали твори, в яких йшлося про героїку, відагу, мужність і витримку людей.

Годинами просиджувала в бібліотеці: от якби можна все одразу перечитати! Бувало, вже всі подружки підуть, а вона сидить, аж поки не почує слова завідувачою Фені Йосипівни Первої:

— Кінчай, Надю, бо вже й бібліотеку закрити час. «Чому я не бібліотекарка? Це б сиділа з книгами, скільки заманеться» — думала тоді дівчина.

Поступово Надя Корабльова стала одним з найактивніших читачів сільської бібліотеки. Але тепер вона вже не тільки читала, а й брала участь в читачьких конференціях, диспутах, вечорах-оглядах та інших масових заходах, які проводилися бібліотекою. Не-

„ПРОПОЗИЦІЙ НЕ МАЮ“

СТОїТЬ собі при дорозі магазину. Правда, вивіски він не має. Але, судячи з вітрини, це все-таки торгівельна установа.

Вудилище, гайковий ключ, учнівська лінійка, якихось дві величезні металеві пружини та ще кілька речей, розташвані без системи і смаку, прикрашають вітрину. Мешканці Малої Виски, безумовно, знають, а продавець Леонід Кузьмич Діордіца підтвердить, що це і є культмаг № 11.

Тихо, а точніше небагатолюдно в культмазі. Загляне подорожній, спитає річ, є вона — купить, а ні — то й піде собі своєю дорогою.

Справа у магазині розташовані на стелажах книги.

— Цейга що-небудь маєте! — питаю у Леоніда Кузьмича.

— Ні, такого не водиться.

Ще запитав кілька авторів — і все нема.

— Дозвольте подивитися самому!

— Будь ласка. Драбини у нас немає, добирайтеся, як зможете, — спокійно радить Діордіца.

Доступ до книг дійсно захищений різними металевими виробами, заставлений столом. Все ж, якщо добре покумекати, можна так-сяк пробратися до стелажа.

Підручники з політекономії, політична і технічна література лежить вперемішку з художніми творами Е. Ремарка, Герберта Уелса, О. Довженка, С. Тудора. Зустрічаю багато видань, які на розхват розпродані в недавно відкритому районному книжковому магазині. Аж ось натрапляю і на твори Стефана Цвейга.

— А ви ж казали, що творів цього автора у вас немає, — звертаюсь до Діордіци.

— А біс його знає, що там є, а чого немає. Знайшли, то й добре. Зрештою, згадуйте вже, бо час магазини закривати.

— Поганенько у вас йде торгівля літературою, — кажу.

— По-різному буває. Фінансовий план переважно виконують, правда, виручають школи — підручники закуповують.

— Я про те, що не рекламуєте літературу, все звали вкупу, доступ до стелажів нікудишній.

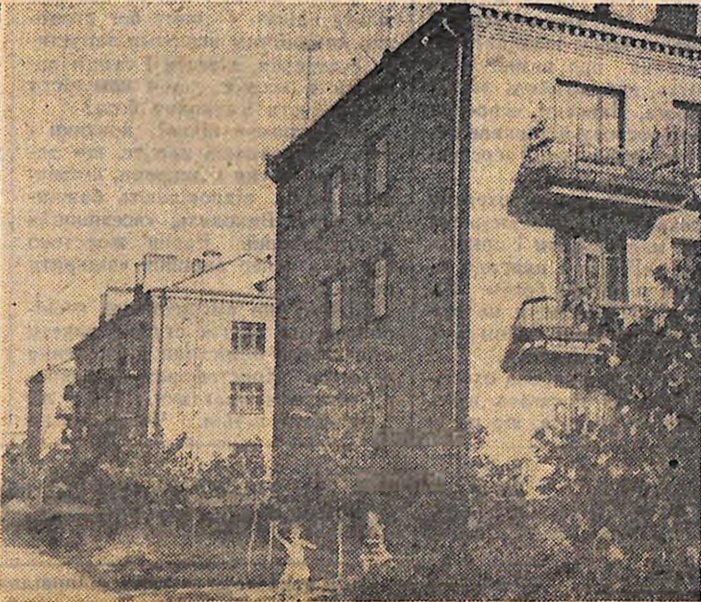
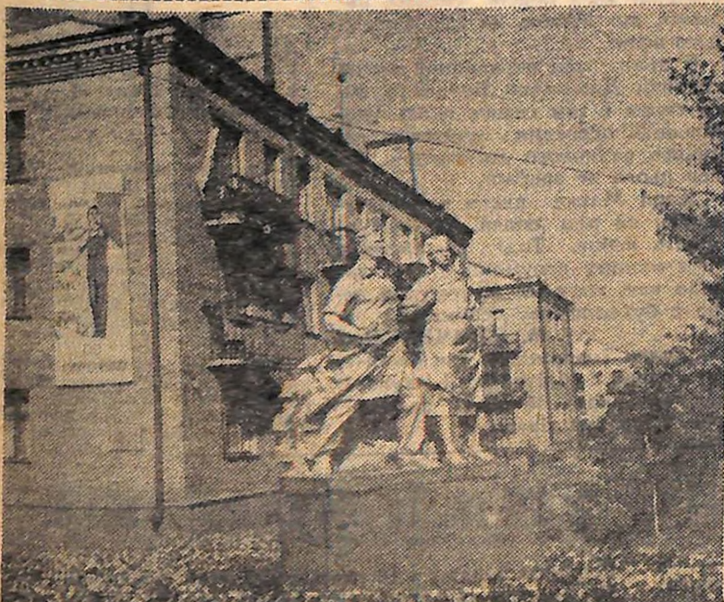
— А-а... Воно так...

— А що, на вашу думку, треба, щоб зробити книгу більш доступною для покупців?

— Гм... не задумувався над цим. Якихось конкретних пропозицій не маю.

То, може, конкретні пропозиції виникнуть у працівників Маловисківського райкому комсомолу, якщо вони заглянуть у культмаг!

С. БУТЕНКО.

З КОЖНИМ днем, з кожним роком змінює своє обличчя центр орденноносної області — Кіровоград: чистіше, світліше, красивіше. Чепуряться асфальтом, деревами і квітами не тільки центральні магістралі міста, а й околиці.

Та не тільки гарнішає на виду Кіровоград, а дедалі стрімкіше розширює свої володіння. Старожилі ще пам'ятають, коли межа міста на Балашівці, скажімо, проходила по вулиці Балашівській. А нині звідси простягся на кілька кілометрів новий промисловий і житловий район.

А поглянь, юний друже, на ці знімки. Одразу скажеш: це проспект Рівнянський. Недалеко від проспекту знаходиться обласний госпіталь інвалідів Вітчизняної війни. Не так давно він був межею міста.

Тепер все це відійшло в минуле. Владно йдуть вперед будівничі, зводять на пустирях прекрасні пам'ятки нової доби. Ще два роки тому оці будівники на Рівнянському проспекті були парадним в'їздом в Кіровоград. А нині вони стали стартовою площадкою, звідки почалась генеральна забудова нового мікрорайону обласного центру — «Кіровоградських Черемушок».

Фото А. ДІБРОВНОГО.

Стильні діла

«Минуть роки, зникне з землі гітлерівська погань, будуть загоєні рани, згасне біль і скорбота, — писала в 1943 році газета «Правда», — але ніколи не забудуть радянські люди про безсмертні подвиги організаторів, керівників і членів підпільної комсомольської організації «Молода Гвардія». До їх могил не заросте народна стежка».

У вересні минає двадцять років з того дня, коли, за дорученням керівника Краснодарського підпілля члена партії з 1924 року Пилипа Петровича Лютікова, молодий комуніст Євгеній Мошков об'єднав антифашистські молодіжні групи Краснодона та навколишніх селищ в єдину підпільну комсомольську організацію. За пропозицією Сергія Тюленіна їй дали ім'я «Молодої Гвардії».

Весь світ знає тепер імена членів комсомольського штабу — Івана Туркенича, Віктора Третьякевича, Івана Земнухова, Олега Кошового, Сергія Тюленіна, Любові Шевцової, Ульяни Грозової, Василя Левашова.

Близько ста чоловік входило до цієї організації. Бойовими операціями керував офіцер Радянської Армії Іван Туркенич. Комісаром був член підпільного міського комсомолу Віктор Третьякевич. А коли краснодонці розширили рамки збройної боротьби, Третьякевич очолював окремих бойових загін і комісаром став Олег Кошовий.

«Кров за кров, смерть за смертю!» — таку клятву дали підпільники. Земля горіла під ногами загартуваних. Темними жовтневими ночами виходили в степ бойові групи. І то в одному, то в іншому місці низькі осінні хмари відбивали заграву пожеж. За наказом штабу знищувались скрині хліба, призначеного для вивезення в Німеччину.

Брудній продажній газетці «Нове життя», що виходила переважно фашистів, підпільники протиставили правдиву інформацію про становище на фронтах. Сергій Левашов, який досконало оволодів радіотехнікою, разом з Володимиром Осмухіним та Степаном Сафоновим змонтували радіоприймачі. В місті стали з'являтися листівки із званнями Радянського Інформбюро.

Багатьох радянських людей врятували молодогвардійці від смерті. Іван Туркенич, Дем'ян Фомін та Іван Земнухов сміливим нальотом визволили в селищі Первомайка 20 військовополонених. А згодом бойова група Євгенія Мошкова визволила 70 чоловік з табору на хуторі Вовчанськ.

В день Радянської Конституції 5 грудня комсомольці під носом у поліції спалили «біржу праці», де зберігалися списки юнаків і дівчат, приречених на фашистську каторгу. На шляхах, що ведуть до Краснодона, вибухали і горіли ворожі автомашини, безслідно зникли зброя та документи. А шахти стояли затоплені. Їх відбудові перешкоджали підпільники, які виводили з ладу устаткування.

Коли з берегів Волги наші війська рушили на захід і фронт став наблизитися до Краснодона, штаб «Молодої Гвардії» організував партизанський загін «Молодот». Комісаром його було призначено Олега Кошового, начальником розвідки Івана Земнухова. Командир «Молодої Гвардії» Іван Туркенич розробив план захоплення

міста, були розставлені сили, заготовлено зброю. Бурхливу діяльність підпільників обірвало підле зрадництво. Більшість молодогвардійців було скоплено гестапівцями.

Презирливим мовчанням відповідали на все комсомольці своїм катом. Найжорстокіші катування не могли зламати їх стійкості. Олег Кошовий на допиті кинув катом в обличчя: «Все одно загинете, фашистські гади, наші уже близько!» Уля Громова на допиті вигукнула: «Шкодуно, що мало зробила!».

Страшний злочин вчинили фашисти холодної січної ночі. Це сталося біля шурфу покинутої шахти. Побитих і змучених героїв-краснодонців живцем кинули в ствол шахти. На цьому місці тепер підноситься обеліск, а навколо посаджено парк.

Після визволення міста останки загиблих перенесли на центральну площу. Поруч з їх могилою на постаменті з червоного граніту встановлено семиметрову бронзову скульптурну групу молодогвардійців, що дують клятву біля бойового прапора.

Уряд високо оцінив заслуги краснодонських підпільників. П'яти членам штабу «Молодої Гвардії» — Ульяні Грозовій, Івану Земнухову, Олегу Кошовому, Сергію Тюленіну, Любові Шевцовій присвоєно високе звання Героя Радянського Союзу. Багатьох нагороджено орденами та медалями.

Народ увічнив пам'ять героїв. Борознять водну гладь теплоходи «Молодая Гвардия», «Олег Кошовий», «Ульяна Громова», «Іван Земнухов», «Любові Шевцова», «Сергей Тюленін». У Тихому океані провадить дослідження гідрографічне судно «Ульяна Громова». В Казахстані вирощують хліб на підкореній цілинні робітники зернорадіозупу імені Олега Кошового. В повіті Ляомін Китайської Народної Республіки працює будівельна бригада «Молода Гвардія».

Дорогі образи мужніх патріотів живуть в серці кожного краснодонця, запалюють юнаків і дівчат на нові славні діла, трудові перемоги в ім'я Батьківщини.

В. КОМАРОВСЬКА,
кор. ПАТАУ.

Першість України з футболу

Відбувся п'ятий тур стикових ігор чемпіонату республіки з футболу серед команд класу «Б». Кіровоградські динамісти приймали на своєму полі футболістів Севастопольського спортивного клубу флоту.

У першому таймі іграва перевага була на боці господарів поля, що й позначилося на результаті. Півзахисник Ю. Калашников відкрив рахунок. Маючи намір, мабуть, добитися найбільшого рахунку, тренер динамістів І. Рудинський замінив центрального нападуючого В. Ольшеского Ю. Горюжаниним. Однак, виступаючи після травми, він не тільки не

пожвавив гру, а навпаки, ліній нападку стала більш пасивною.

Цим і скористалися гості. Вони все частіше атакують і, на решті, теж добиваються результату. Рахунок 1:1 не змінився до кінця матчу. Таким чином, після п'яти турів стикових ігор кіровоградці набрали два очки з десяти можливих.

Олександрійський «Шахтар» приймав на своєму полі одного з лідерів третьої групи — колективу станіславського «Спартак». З рахунком 2:0 перемогли наші земляки. Тепер у них 6 очок з десяти можливих.

ГРОМАДСЬКІСТЬ — ВЕЛИКА СИЛА

Сотні працівників міліції, командирів народних дружин, громадських судів зібрався минулого вівторка до залу засідань облвиконкому на розширену нараду партійного активу. На порядку денному: обговорення постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР по зміненню органів міліції та соціалістичної законності в області.

Доповідач — начальник обласного управління охорони громадського порядку М. М. Скірда — детально зупиняється на тих почесних завданнях, які покладено на людей у синіх шинелях та на їх помічників — народних дружинників.

Учасники активу говорили про невідкладні завдання, що стоять перед адміністративними органами і громадськістю в охороні соціалістичної законності і правопорядку.

Курс на громадськість — ось провідна думка, якою була пронизана нарада активу.

— Був на Перегонівському цукровому заводі юнак, Віктор Ніколюк, — говорить перший секретар Голванівського райкому комсомолу Микола Пустовіт.

— Часто випивав хлопцем, хуліганів. І ось товариші по роботі дружно взялися за його виховання. Минуло небагато часу. Ніколюк став зразковим хлопцем. Зараз він добре працює, є членом комсомольського оперативного загону. Це — непоодинокий приклад.

Але є ще цілий ряд комсомольських організацій, де крізь пальці дивляться на правопорушників. В артілі імені Карла Маркса Долинського району проживали брати Ігнатівичі. До роботи були не беручі. Тягули додому з колгоспного поля все, що під руки трапиться. Де ж були дружинники села? Ігнатівичі викрили працівники міліції.

На нараді виступили прокурор області т. Дятлов, секретар Кіровоградського міського партії т. Боднар, голова Новоукраїнського райвиконкому т. Іванов та інші товариші. Всі вони одностайно схвалювали постанову ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР по зміненню органів міліції і соціалістичної законності в області.

В роботі партійного активу взяв участь і виступив перший секретар обкому партії Ф. Г. Мартинов.

КНІВ — СЬОГОДНІ

Пам'ятник комсомольцям двадцятих років у парку імені Ленінського комсомолу.

Фото М. Селюченка.
(Фотохроніка ПАТАУ).

Редактор П. МАРЧЕНКО.

В КІНОТЕАТРАХ МІСТА

Кінотеатр «Мир». Для дітей «ПІСНЯ ПРО СИЗОГО ГОЛУБА». Початок о 10 год. ранку. 12, 2 год. дня, «МАНДРИВКА ОДИСЕЯ». Початок о 4, 6, 8 та 10 год. вечора.

Кінотеатр ім. Держинського. «ЛЮДИ І ЗВІРІ» (дві серії). Початок о 9 год. ранку. 1 год. 15 хв. та 5 год. дня. 8 год. 45 хв. вечора; на літньому майданчику — о 8 год. вечора.

Кінотеатр «Сивашень». «ЛЮДИ І ЗВІРІ». Перша серія — о 2 год. дня та 8 год. 10 хв. вечора; друга серія — о 10 год. ранку. 4 год. дня, 6 год. 05 хв. та 10 год. 10 хв. вечора. На літньому майданчику початок другої серії о 8 год. вечора. Для дітей «БІЛІ БАРАБАНІ». Початок о 12 год. дня.

Кінотеатр «Хроніка». Хронікально-документальний фільм «САВАНА І ДЖУНГЛІ». Демонструється з 10 год. ранку до 9 год. вечора без перерви.

Кіноцентр міста

Людина, космос і бог

ЛЮДИНА була обкрадена богом. Але вона не примирилася з цим. Тисячолітнім тернистим шляхом пізнання уперто йшла людина, щоб самій досягти тієї довершеності, якою наділений бог, щоб зрівнятися з ідеалом, нею ж створеним. Їй поступово стали доступні функції, які раніше вважалися виключно «промислом божим».

Біблія багато розповідає про чудеса «всвишнього». Та якщо описати все зроблене людиною з часу появи біблій, то вигаданих чудеса поблякнуть. Особливо яскраво всесилля людського розуму проявилось в останні роки, коли почалось завоювання космосу. Характерно, що ці перші кроки зроблені саме радянською людиною.

Політ в космічний простір наніс вищівного удару по «всемогутності творця» і по його «всечаченню». Адже з точки зору церковників бог нікого не повинен допускати в «свої володіння». В крайньому випадку покарати, як будівників Вавилонської башти. Але де богове «всечачення»? Євангеліє твердить, що будь-яка подія в природі і громадському житті передракається богом через своїх

пророків. Але про такі події, як польоти на інші небесні тіла ні в біблій, ні в священних книгах немає натяку. Польоти людини в космос ставлять церковників перед нерозв'язною проблемою: «Що робити з біблійським раєм? В стародавній часі «рай» розміщували на землі, потім перенесли на небо. Тепер релігійники твердять, що «обитель всвишнього» пересунулась в глибину Всесвіту, а тому космічні кораблі не можуть її досягти. Але навіщо богіві знадобилось змінювати свою адресу? Чому він ховається від розвідників космосу? Коли бог їх боїться, то який же він тоді «всемогутній?»

Освоєння космосу відкидає релігійне вчення про неминучість «кінця світу», про загибель людей за волею бога. Навпаки, освоєння космічного простору відкриває перед людством невичерпні перспективи.

Під тиском бурхливого розвитку науки і техніки церква змушена відступати, маневрувати і пристосовуватись. «Біблія і природа — це дві книги написані богом. Як твір одного автора, вони не можуть суперечити один одному», заявляють зараз богослови.

Особливо ревниво церква охороняє від людських посягань небо. Можна сміливо сказати, що після

Коперника, вона ще не зазнавала такого жорстокого удару, який нанесла їй практична космонавтика. «Чи є божа воля на те, щоб ми добірались до Місяця? Чи є біблійське обгрунтування нашого прагнення вивчити Всесвіт? Коли небесний простір є царство боже, то чи маємо ми моральне право вторгтися туди?». З такими питаннями весною 1960 року звернувшись до американських вчених богослови США.

Ніхто інший, як папа римський, оголосив, що штучні супутники обертаються в небесному просторі з волі божої. Він не пояснив тільки одного — чому бог дозволив комуністам першими запустити супутники, а потім і самим полетіти в космос, хоч комуністи заперечують існування бога?

Не витримує ніякої критики і тезис церковників про те, що досягнення науки і, зокрема, космічні польоти відповідають бажанням бога. Виходить, «всвишній» непослідовний. Раніш жорстоко карав, а тепер вирішив «відкрити небо».

Відомо, що американські вчені-піруючі на другій ступені ракети «Авангард» помістили зображення «святого Христора» — покровителя космонавтики. І що ж? Христор підвів. Через кілька

хвилин після старту ракета зірвалася.

Нового нищівного удару по релігії завдали космічні польоти Андріяна Ніколаєва та Павла Поповича. Вони ще раз переконливо довели неспроможність і безпідставність тверджень церковників про всесильного, всемогутного бога, про потойбічний світ. За допомогою штучних супутників і космічних кораблів одержано багато цінних відомостей про висоту, будову і склад земної атмосфери, про Місяць. Виявлено, наприклад, що Земля знаходиться в оточенні двох поясів сильної радіації, що Місяць не має магнітного поля...

В давні часи церковники могли спалити Джордано Бруно та його твори і тим самим якось уповільнити освоєння людством великого наукового досягнення. Тепер цього не зробив.

Карл Маркс писав про комуністів, як про людей, що «штурмують небо». Тоді він писав в переносному розумінні. Зараз настав час, коли ми штурмуємо небо в буквальному розумінні.

М. ДЕМЧЕНКО,
член Товариства для поширення політичних і наукових знань, інженер заводу «Червона зірка».

Пишіть!

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМУ. м. Кіровоград.

Дзвоніть!

Телефони редакції: редактора — 56-12, відповідального секретаря — 50-14, відділів — 50-24.
БК 00231, Зам. № 5900. Т. 27.000.

Заходьте!

Редакція працює з 10 години ранку до 6 години вечора. Ми завжди раді бачити вас, друзі, в себе!

Кіровоградська обласна друкарня ім. Г. М. Димитрова.